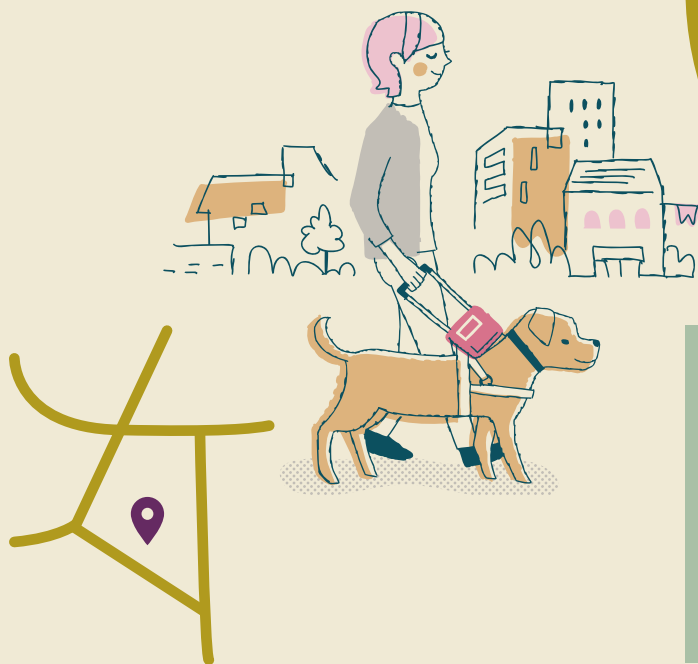

Telemark
FYLKESKOMMUNE

Inkluderende turopplevelser i Telemark

Veileder

Attraktive
turveger med
opplevelser
for alle

Bakgrunn

Denne veilederen gir anbefalinger for skilting, veifinning og informasjon, og hvordan være et godt vertskap, i tilretteleggingen av inkluderende turopplevelser for alle. Veilederen bygger på satsingen sentrumsnære turveger med universell utforming i Telemark.

Kommunene Seljord og Fyresdal har deltatt som piloter, og representanter for kommuner, brukerorganisasjoner og fylkeskommunale og kommunale råd har bidratt med innspill.

Innsikt & Ledelse og Norsk regnesentral har bistått Telemark fylkeskommune i arbeidet, som er gjennomført med tilskudd fra Barne- og ungdomsdirektoratet (Bufdir).

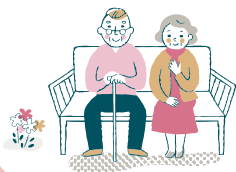
Mer informasjon

Du kan lese mer om vårt arbeid med utvikling av sentrumsnære turveger og se rapporter fra tidligere kartlegginger på våre nettsider telemarkfylke.no/turveger

Hensikten med veilederen

- Bidra med praktiske tips og råd for hvordan en turveg med tilhørende tilbud og fasiliteter kan bli mer tilgjengelig for flere med fokus på informasjon og vertskap.
- Bygge kunnskap og gi råd til aktører som jobber med utvikling av turveger, opplevelser og tilbud i tilknytning til disse, både offentlige, private og frivillige.

Viktig å huske på

Informasjonen om og utformingen av turveger med tilbud og opplevelser må være tilpasset mangfoldet av besøkende.

Turopplevelsen for de besøkende – fra planlegging til gjennomført tur

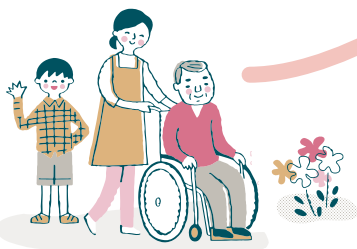
Planlegging av turen

Nettsider, apper, brosjyrer

Underveis på turen

Skilting, veifinning,
toalett, parkering

Etter turen

Tilbakemelding,
markedsføring

Planlegging av turen

Viktig informasjon om turmålet som må være tilgjengelig i forkant:

- **Hva:** kart, lengde, stigningsforhold, vanskelighetsgrad, underlag, parkering, belysning, toalett (åpningstider og tilgjengelighet), hvilemuligheter (hvor og avstand), alternative ruter, naturlige ledelinjer, tilbud og fasiliteter langs turvegen, eventuelt vinterdrift
- **Hvor:** nettsider, apper, brosjyrer, lokale turistkontor, Google- og Apple Maps, ut.no, sosiale medier og lignende
- **Hvordan komme seg dit:** buss, tog, parkering

Underveis på turen

- Universelt utformede informasjonstavler ved startpunkt og ved veivalg underveis med QR-kode, kart og informasjon om lengde, stigning, fargekoder for vanskelighetsgrad, underlag, parkering, belysning, toalett, hvilemuligheter (med informasjon om avstand), alternative ruter, ledelinjer, tilbud og fasiliteter langs turvegen.
- Universelt utformede veivisningsskilt med avstandsinformasjon.
- Informasjon om landemerker og attraksjoner underveis med QR-koder for oppløsning.
- Sammenhengende og naturlige ledelinjer som øker lesbarhet og forsterker lokal steds kvalitet ved bruk av trekker, murer, kantstein og overganger mellom sti og vegetasjon som orienterende elementer.
- Bruk av vegetasjon som skaper duft, materialer som lager lyd og kunst som gjennomgående markører, bidrar til økt lesbarhet, sanseopplevelse og identitet til turvegene.

Skilt og veifinning
med lokal identitet

Turvegen i Seljord.
Foto: Dag Jenssen

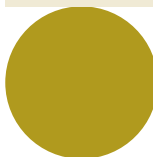
Mur som naturlig ledeelement langs gangveg

Ingrid Slettensveg i Seljord

Foto: Tone Telnes

Mer informasjon

For mer detaljert informasjon om skilt og informasjonstavler, se rapporten «Sentrumsnære turveger med universell utforming i Telemark» på telemarkfylke.no/turveger

Kart med informasjon om lengde, stigning og hvilemuligheter

Tretoppvegen, Hamaren i Fyresdal

Foto: Kjersti Berg

Godt synlige markører bidrar til vegvisning langs turvegen

Hamaren i Fyresdal

Foto: Kjersti Berg

Vegvisningsskilt med avstand til attraksjoner

Hamaren i Fyresdal

Foto: Kjersti Berg

Etter turen

Mulighet for å evaluere turopplevelsen og gi tilbakemelding til eier av turveg eller attraksjon gjennom universelt utformede kanaler:

Reviews på Google Maps, Tripadvisor, Yelp, egne skjemaer (elektroniske eller papir).

Huskeliste:

Turvegen

med fasiliteter må være universelt utformet/tilrettelagt for flest mulig

Informasjonen

om hva som er tilrettelagt og ikke tilrettelagt må være lett tilgjengelig

Informasjonskanalen

må være universelt utformet

Kanaler

for å gi tilbakemelding må være universelt utformet

Godt vertskap

Hvem er vertskapet?

Vertskapet er turistverter, ansatte hos private og offentlige service-, reiselivs- og opplevelsesaktører.

Hva er det viktig å ha kunnskap om?

- lokal historie
- servicetilbud
- attraksjoner
- åpningstider
- grad av tilgjengelighet
- hovedkategorier
funksjonsnedsettelse med
utfordringer og behov

Anbefaling

Arranger et «Bli kjent i egen by eller bygd»-kurs. Kurset kan gjennomføres digitalt eller fysisk.

Hvordan være et godt vertskap?

Se forbi funksjonsnedsettelsen og se hele mennesket. Se alle så likt som mulig, unngå stigmatisering og ta deg tid til vedkommende som om de er dagens eneste eller første besøkende. Husk at ikke alle oppfatter egen situasjon som vanskelig, for mange er livet med funksjonsnedsettelse normalen.

- Snakk direkte til den besøkende og våg å spørre om den besøkendes behov.
- Tilby informasjon om tilretteleggingen dere kan tilby, vis at det er trygt å snakke om dette og hjelp eventuelt til med å finne alternative tilbud.
- Gi personen god plass rundt seg, unngå å ta på den besøkende.
- Skulle det oppstå en ubehagelig situasjon (f.eks. stirring fra andre gjester) så prøv å still deg mellom gjesten og f.eks. resten av køen.
- Gi alltid den besøkende en mulighet til å trekke seg tilbake dersom en situasjon utvikler seg feil.
- Det er også viktig at du er bevisst på at det er samsvar mellom ditt eget kroppsspråk og det du sier.

Kilde: Funksjonshemmedes fellesorganisasjon Vestfold og Telemark (FFO)

Hvordan lykkes med tilrettelegging?

- Gi tydelig og ærlig informasjon om hva som er tilrettelagt, hva som ikke er tilrettelagt, og hvem tilbudet passer for.
- Det er ofte lite som skal til for å gjøre store forbedringer for mange.
- Ingen har mulighet til å tilrettelegge alt for alle, men alle kan tilrettelegge noe for noen!
- Samarbeid med brukerne må til for å lykkes!

Lær mer!

Ønsker du å lære mer om hvordan du kan bli en god vert for besøkende med funksjonsnedsettelse anbefaler vi å ta kontakt med FFO Vestfold og Telemark eller det kommunale rådet for mennesker med funksjonsnedsettelse i din kommune.

Telemark
FYLKESKOMMUNE

Postadresse
Postboks 2844
3702 Skien

Besøksadresse
Torggata 18
3717 Skien

Kontakt
35 91 70 00
post@telemarkfylke.no

telemarkfylke.no

